

Jaromír Jirsa a kolektiv:

Občanské soudní řízení. Soudcovský komentář. Kniha IV. § 201–250l občanského soudního řádu

Občanské soudní řízení. Soudcovský komentář. Kniha V. § 251–376 občanského soudního řádu

3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.

Univerzita Karlova, Právnická fakulta

Katedra občanského práva

Kniha IV., stejně jako kniha V. soudcovského komentáře k občanskému soudnímu řízení vychází již ve 3., aktualizovaném a doplněném vydání a v podstatě navazuje na úspěšné předchozí edice z let 2014 a 2016. S ohledem na cílenou materii občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) jsou výklady jednotlivých ustanovení zákona tentokrát zpracovány užším autorským kolektivem v porovnání s předchozími díly dané komentářové řady, který je opět tvořen převážně soudci naší soudní soustavy (in concreto se na IV. knize podílelo pět autorů, na V. knize celkem osm autorů, vždy pod vedením JUDr. Jaromíra Jirsy, soudce Ústavního soudu).

Kniha IV. se soustředí především na komentování ustanovení o. s. ř. upravujících opravné prostředky (část čtvrtá; § 201 až 243g o. s. ř.), a to ať už směřující proti nepravomocnému, anebo pravomocnému rozhodnutí soudu. Doktrína, legislativa i právní praxe je podle toho klasifikuje na řádné a mimořádné (shodně např. Hora, V. *Československé civilní právo procesní. III. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, str. 12). Dále je obsažen také výklad k řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem (část pátá; § 244 až 250l o. s. ř.), i když je třeba připomenout, že pátá část zákona neobsahuje komplexní právní úpravu řízení o znovuprojednání soukromoprávního sporu či jiné právní věci, o nichž bylo rozhodnuto správním orgánem (srov. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9., aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, str. 505 a násl.).

Úvod knihy ještě před vlastním výkladem zahrnuje obsah (na str. 6) a pomocné orientační rejstříky (na str. 7 až 16), které čtenáři pomáhají lépe se v následujícím textu orientovat. Komentář je rozdělen celkem do dvou částí kopírující tak systematiku zákona (část čtvrtou a část pátou o. s. ř.). I v rámci těchto dvou celků se text dále strukturuje, když se postupně soustředí na vyložení právní úpravy odvolání (str. 17 a násl.), žaloby na obnovu řízení a pro zmatečnost (str. 133 a násl.), dovolání (str. 183 a násl.) a konečně na řízení podle části páté o. s. ř. (str. 229 a násl.). V této souvislosti poznamenávám, že největší pozornost byla autory

věnována odvolání jako řádnému opravnému prostředku, neboť výklad jeho jednotlivých ustanovení odpovídá bezmála polovině stránkového rozsahu knihy.

Originální rukopis autorského kolektivu je znatelný i z této knihy. Výkladový text je precizně zpracován, autoři jej nadto obohacují přiléhavou soudní judikaturou, rovněž tak grafy, tabulkami nebo vzorovými tabulkami, které přitom nepůsobí nuceným dojmem. Naopak mají za cíl zpřehlednit zpracovanou problematiku a tím umocnit její význam.

V každé partii je možné najít pozitiva. Tak v případě odvolání jím je část věnující se jednotlivým náležitostem odvolání na str. 38 a násl., přičemž akcent je kladen na odvolací důvody (zde vyzdvihují graf č. 2 k přehledu odvolacích důvodů na str. 43), stejně tak úkony soudu prvního stupně na str. 62 a násl. jsou podrobně rozepsány. V rámci žaloby na obnovu řízení a pro zmatečnost je to upozornění na společná pravidla tehdy, je-li užit souhrnný pojem (legislativní zkratka) „žaloba“ (k tomu viz tabulka č. 8 na str. 138). U dovolání jím je otázka přípustnosti, resp. nepřípustnosti dle úpravy § 237, § 238 a § 238a o. s. ř., která je klíčová z hlediska rozhodovací činnosti dovolacího soudu (srov. na str. 187 a násl.). V druhé části knihy věnující se soudní kontrole rozhodnutí orgánů veřejné správy v režimu části páté o. s. ř. je to samotné vymezení úmyslu zákonodárce svěřit rozhodování v této oblasti civilním soudům rozpracované na str. 230 a násl., rovněž tak inspirativní judikatura k možným způsobům rozhodnutí o žalobě na str. 264 až 274. Naopak je víceméně škodou, že např. došlo (třeba záměrně) k opomenutí žaloby o neplatnost smíru jako mimořádného opravného prostředku v tabulce č. 1 uvádějící přehled opravných a podobných obranných prostředků, nebo když v tabulce č. 2 autoři statistiku vyřízených věcí v agendě Co nenabízí i po roce 2015 přesto, že kniha vychází s vrocením 2019. To jsou výtky věcného a převážně polemického charakteru, které však kvalitu díla nesnižují.

Závěrečná V. kniha komentáře plynule navazuje na předchozí díly, když svoji pozornost akcentuje na výklad § 251 až 351a o. s. ř. (část šestá; Výkon rozhodnutí), dále na § 352 až 354 o. s. ř. (část sedmá; Jiná činnost soudu) a § 355 až 376 o. s. ř. (část osmá; Závěrečná ustanovení). Především pak výkon rozhodnutí byl autory co do rozsahu a hloubky patřičně zpracován, zřejmě s ohledem na skutečnost, že vykonávací činnost soudů tvoří nutnou součást samotné civilní soudní pravomoci; kdyby se totiž soudy omezily jen na určení práva mezi jednotlivci nalézacího řízení a neměly moc vynutit uspokojení jim přiznaného nároku, znamenalo by to ochromení i ohrožení veškerého právního života (shodně Hora, V. *Soustava exekučního práva. Soudní řízení nesporné*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, str. 4–5).

Co do stylu zpracování autoři zachovali zvolenou tvůrčí linii, komentovaná ustanovení zákona obsahují vlastní pohledy na problematiku, doplněné relevantní judikaturou a vhodně také dílčími grafy, tabulkami nebo vzorovými dokumenty. I zde rozsáhlý komentář vychází především z bohatých praktických soudcovských zkušeností převážně části autorského kolektivu. Rovněž tato kniha se svým původním pojetím vymyká obvyklému a do dnešního dne zpracovanému komentovanému znění o. s. ř. Celkově se jedná (a to platí i pro IV. knihu komentáře) o originálně zpracovanou publikaci, která si především díky praktickému výkladu, opřenému o dlouholetou každodenní aplikaci o. s. ř., inspirovanou zřejmě jinými neméně

významnými komentáři k danému textu zákona (za všechny např. Bureš, J., Drápal L. a kol. *Občanský soudní řád I, § 1 až 200za. Komentář*. I. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, stejně jako jeho II. díl: Drápal L., Bureš, J. a kol. *Občanský soudní řád II, § 201 až 376. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009), už získala svoji oblibu.

V závěru knihy nechybí věcný rejstřík (str. 617 a násl.), seznam použité literatury (str. 630), ani seznam vybraných zkratk právních předpisů (str. 631). Komentář je zpracován jako obsáhlá praktická výkladová pomůcka nejen pro soudce, advokáty a další představitele právnických profesí, ale také pro účastníky řízení a další zájemce o danou právní oblast.

Obsahově zdařilá IV. a V. kniha této komentářové generace zahrnuje právní stav k 1. 4. 2019.